

Rijks Innovatie Community

Jaarverslag 2022

RIC Jaarverslag 2022

13 maart 2023

Inhoud

RIC Jaarverslag 2022.....	1
1. Inleiding.....	1
Propositie en ambitie RIC; vertaling in activiteiten 2022.....	2
Activiteiten 2022.....	2
2. Opbouwen en professionaliseren van de RIC organisatie.....	2
2.1 Programmaraad- rol en activiteiten in 2022.....	3
Activiteiten programmaraad in 2022.....	3
Invulling programmaraad in 2022.....	4
2.2 Opbouw RICteam.....	5
Activiteiten van het RICteam in 2022.....	5
3. Opbouw en lancering RIConline- samenwerkingsplatform voor de RIC community.....	6
3.1 Ambities community platform.....	6
3.1 Fase 1: geleidelijke opbouw en lancering op 7 april.....	6
3.2 Fase 2: na lancering: verdere opbouw door community management.....	7
3.3 Resultaat eind 2022: meer dan 1500 deelnemers!.....	7
4. INNOvember 2022: 2000 mensen, 55 sessies, 6000 sessieaanmeldingen.....	7
Kosten INNOvember.....	7
5. Communicatie en RICwebinars.....	8
RICwebinars 2022.....	8
6. Samenwerken in RIC werkgroepen.....	9
7. Financiën.....	10
Inkomsten RIC 2022.....	11
Uitgaven 2022.....	11
Bijlage 1 : memo waarin rollen de profielen van RICbureau zijn vastgelegd.....	13
Bijlage 2: Verslag INNOvember 2022.....	15

1. Inleiding

Welke resultaten heeft RIC behaald in 2022? In hoeverre is het jaarplan 2022 uitgevoerd? Hebben we als community aan onze ambitie voor 2022 gewerkt? Antwoorden hierop staan in dit jaarverslag.

Het verslag is opgesteld door de programmamanager en , na wijzigingen, vastgesteld door de RIC programmaraad op 7 maart 2023.

Propositie en ambitie RIC; vertaling in activiteiten 2022

Een propositie geeft aan welke waarde een organisatie wil toevoegen, en is het uitgangspunt voor de activiteiten. Die van het RIC luidt:

‘We brengen mensen met interesse in technologie en innovatie binnen de Rijksoverheid samen tot community en stimuleren hun kennisuitwisseling en samenwerking. Zo ontstaan synergie, energie, collectieve denkkraft en collectieve handelingsmogelijkheden. Dit helpt de overheid om bestaande innovatieve mogelijkheden beter te benutten, adequaat en tijdig te reageren op technologische en maatschappelijke ontwikkelingen, haar dienstverlening te optimaliseren en haar publieke taken beter uit te voeren’.

Hierbij horen 5 kernwaarden:

- *Gemeenschappelijk*: RIC is een community, opgericht voor en door de leden met als doel het stimuleren van kennisuitwisseling en samenwerking rond innovatie in de Rijksoverheid;
- *Betrokken*: RIC is de interdepartementale innovatie community waarbij deelname op vrijwillige basis is, en de bijdrage van leden gekenmerkt wordt door een hoog commitment
- *Versterkend*: RIC leden zijn onderdeel van een rijksbreed netwerk waardoor zij elkaar kunnen helpen om tot betere resultaten te komen.
- *Faciliterend*: RIC is een neutraal platform waar kennis over technologie en innovatie gedeeld kan worden en heeft een faciliterende rol gericht op innovatie stimulering.
- *Verbindend*: RIC legt de verbinding tussen mensen en tussen verschillende onderdelen van Rijksoverheid.

Ambitie én realiteit

We werken continu aan onze lange termijn ambitie: een community opbouwen die, eenmaal in beweging, impact creëert door bij te dragen aan het innovatief vermogen van de rijksoverheid. De bezieling komt idealiter van binnen uit, de leden zijn uit zichzelf actief . De realiteit is wel dat RIC beschikt over een beperkte bekostiging & capaciteit. We moeten dus steeds kiezen welke activiteiten haalbaar zijn.

Activiteiten 2022

De propositie is in het jaarplan 2022 vertaald naar een aantal activiteiten:

1. Opbouw en professionalisering van programmaraad en RIC organisatie (paragraaf 1);
2. Opbouw digitaal samenwerkingsplatform voor de community- RIConline (paragraaf 2)
3. INNOvember 2022, communicatieactiviteiten en RICwebinars (paragraaf 3)
4. Samenwerken in RIC werkgroepen (paragraaf 4)

2. Opbouwen en professionaliseren van de RIC organisatie

2.1 Programmaraad- rol en activiteiten in 2022

De programmaraad financiert, bepaalt en bewaakt de RIC ambities en de realisatie van het jaarplan. Programmaraadleden hebben daarnaast een participerende en aanjagende rol en zorgen voor draagvlak, verbinding en impact met en binnen hun departement.

Vanaf begin 2021 heeft de programmaraad een voorzittersduo: Jorrit Rosema en Sven Hamelink. Zij vervullen deze rol naast hun reguliere functies binnen de rijksoverheid (zie overzicht hierna). De voorzitters geven samen met de leden van de programmaraad richting aan de Rijks Innovatie Community, Hun focus ligt op het versterken van programmaraad, het RIC- bureau en het verbinden van de deelnemers aan de community.

Activiteiten programmaraad in 2022

Op basis van een jaarplanning is de PR in 2022 in totaal acht keer bij elkaar geweest. Vijf keer voor een regulier overleg (anderhalf uur) via webex. Drie keer voor een thematische bijeenkomst (15- 18 uur) met aansluitend een informele nazit (zie onder activiteiten 2022). Tussen de plenaire sessies door zijn er, op basis van behoefte, korte lijnen tussen de leden van RICteam en de programmaraadleden.

Activiteiten van de programmaraad in 2022:

- Inzet om conform afspraak in SGO ieder departement te laten deelnemen in Programmaraad
- Gezien de wisselingen (her)bevestiging van propositie, rolbeschrijvingen RIC en een proces vastgesteld voor wisseling van programmaraadleden
- Continue aandacht voor ontwikkeling programmaraad tot verbindend gremium dat snel kan schakelen, mede doordat de leden en draagvlak en doorzettingskracht hebben om besluiten te nemen
- Afspraken gemaakt om het financiële proces te vergemakkelijken en meer zekerheid te creëren over RIC financiering door offertes voor tweejarig toezegging op te stellen (in plaats van eenjarig) – wel moet nog het afgesproken bedrag van 30.000 euro jaarlijks worden geïnd.
- Afspraken gemaakt over de financiering van INNOvember. Per deelnemende organisatie is een bedrag bepaald, uitgangspunt daarbij was dat iedere organisatie die meedeed ook meebetaalde.
- Drie keer een bijeenkomst voor thematisch kennisuitwisseling, gericht op verkennen mogelijkheden van samenwerking. De drie thema's voor 2022 heeft de PR samen bepaald. Steeds is de voorbereiding in handen van één of meer leden van de programmaraad. In 2022: sociale innovatie (maart, Barbara Kits, gebouw OCW); hoger onderwijs en innovatie (mei, Henk Koster & Olof Schuring, gebouw BZK) en burgerperspectief (oktober, o.l.v Lonneke van Sleuwen en Kristel Dirx, hoofdgebouw Politie).

Invulling programmaraad in 2022

Hieronder is een overzicht van de programmaraadleden per december 2022; en een overzicht van de wisselingen in de samenstelling in 2022.

Naam	Functie	Organisatie
Hamelink, Sven, voorzitter	Afdelingshoofd Directie Strategie en Innovatie	Politie
Jorrit Rosema, voorzitter	Directeur	Architectenregister
Olof Schuring	Innovatieadviseur	Ministerie van Justitie en Veiligheid
Frans van Dongen	Programmamanager 'prestaties van de overheid'	Ministerie van Binnenlandse Zaken
Angela Graven	Coördinerend specialistisch adviseur NOVA	Rijkswaterstaat
Ferdinand Griesdoorn	Strategische beleidsmedewerker innovatie & informatie	Ministerie van Buitenlandse Zaken
Eric Mink	Afdelingshoofd Innovatie	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Lonneke van Sleuwen	Directeur Concerndirectie Innovatie en Strategie	Belastingdienst; Ministerie van Financiën
Chris Libert	Manager Strategisch Informatiebeleid; directie Kennis;	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Gelle Klein Ikkink	Program director Innovation & Healthcare improvement;	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Eric de Graaf	Hoofd Besturing & Innovatie/ DG Beleid	Ministerie van Defensie
Peter Paul Mertens	MT-lid Strategie, Kennis & Innovatie;	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.
Kristel Dirx	Directeur Dienst Publiek en Communicatie (DPC);	Ministerie van Algemene Zaken
Henk Koster	Coördinerend adviseur innovatiecluster/ bedrijfsvoering	Ministerie van Defensie
Jetske Verkerk	MT-lid Innovatie & Kennis; DG Bedrijfsleven & Innovatie	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Wisselingen in de programmaraad

In de loop van 2022 heeft RIC afscheid genomen van zes programmaraadleden. Soms vanwege een te drukke agenda, soms door wisseling van werkomgeving. Steeds is, soms pas na enige tijd, een opvolger gevonden:

- Afscheid (feb): Diederik van Leeuwen (programmadirecteur I-Interim Rijk, UBR/BZK).
Opvolging: Frans van Dongen.

- Afscheid (maart): Dolf Bruins (programmamanager projectenpool; ministerie van OCW) ; Opvolging: Henk Sluikhuis (interim manager ministerie van OCW; mei- augustus 2022), daarna Chris Libel (vanaf september).
- Afscheid (maart): Paul Meijer (Innovatiemanager , ministerie van IenW); Opvolging: Eric Mink (mei); (opvolging per januari 2023 door Edoardo Felici- beleidsmedewerker Innovatie in mobiliteit bij ministerie van IenW).
- Afscheid (maart): Flori Spoelstra (projectleider bij Logius) - geen opvolging.
- Afscheid (mei): Barbara Kits (SZW); Opvolging (januari 2023) : Fianne Smith (Manager Supportteam Innovatie SZW).
- Afscheid (mei): Bert Eleveld (Programmamanager, Ministerie van Buitenlandse Zaken); Opvolging Ferdinand Griesdoorn.

2.2 Opbouw RICteam

Het RIC team (programmabureau) bestaat uit vier professionals die de RIC-leden en werkgroepen helpen invulling te geven aan de plannen en de programmaraad bijstaan. De backoffice van het RIC is ondergebracht bij de UBR.

De vier RIC functies/rollen en bijbehorende profielen zijn in 2021 vastgelegd (zie, bijlage). De vier rollen zijn: programmamanager, programmasecretaris, communicatiemedewerker en community manager. Zie bijlage 1 voor de profielen. In 2022 is het team volledig opgebouwd na vertrek vorige teamleden:

- Najaar 2021 is de rol van programmamanager ingevuld - Kathleen Torrance, per oktober 2021 gedetacheerd vanuit de AWTI/ministerie OCW.
- Januari 2022 kwam onze programmasecretaris erbij - Eva Doppen-Goudart, in dienst UBR.
- Januari 2022 werd een externe communicatieadviseur aangetrokken voor 2022 (nadat er eerder geen reacties kwamen op een, herhaalde, interne vacature) - Yvette van Dijk (ZZP).
- Eind februari is onze community manager van start gegaan - Nick Toet, gedetacheerd vanuit BZK; Nick is hiernaast secretaris-directeur van de Vereniging voor OverheidsManagement (VOM).
- Vanaf april 2022 kwam daar voor de duur van het project INNOvember2022, een projectmanager bij - Irene de Vries, gedetacheerd vanuit VWS).

Het is voor de continuïteit van het werk van RIC belangrijk dat het RICbureau steeds goed is bemenst. Daarom bekijken we momenteel hoe we dit goed kunnen borgen, op de korte termijn en op de langere termijn (dit pakken we op het jaarplan 2023).

Activiteiten van het RICteam in 2022

Naast de opzet en uitvoering van twee grote projecten (RIConline en INNOvember) heeft het team belangrijke en noodzakelijke stappen gezet in de verdere professionalisering van het bureau RIC in 2022. Als gevolg hiervan is een professioneel RIC bureau gerealiseerd. De volgende activiteiten zijn ondernomen:

- een heldere P&C cyclus afgesproken met UBR, o.a. rond innen afgesproken financiële bijdrages, en deze cyclus uitgevoerd. Alle afgesproken financiële bijdrages aan RIC zijn voortaan in april binnen.

- de taakverdeling RIC–UBR verhelderd in het document ‘Afspraken samenwerking RIC-UBR’ en daarmee de onboarding van nieuwe RIC medewerkers vergemakkelijkt.
- volgens afspraak in mei 2022 gerapporteerd over de voortgang naar het SGO. De UBR heeft hiertoe een jaarlijkse “voortgangsrapportage Innovatie Rijksdienst’ opgesteld toegezonden aan het SDO, in samenwerking met Digicampus, Rijks Innovatie Community, Radio, Ipartnerschap en het Ontwikkelbedrijf VBR.
- Een voor het bureau toegankelijke digitaal RIC archief ontwikkeld; met UBR gaan we in gesprek of zij het archief kunnen beheren zodat het bij personele wisselingen niet verloren gaat.
- De communicatieactiviteiten versterkt door (1) een tweewekelijkse nieuwsbrief (2) website geüpdatet en bijgehouden (3) het profiel op linkedin geüpdatet en bijgehouden.
- De organisatie, uitvoering en moderating van RICwebinars (zie paragraaf 5).

3. Opbouw en lancering RIConline- samenwerkingsplatform voor de RIC community

3.1 Ambities community platform

Op ons community platform RIConline kunnen leden elkaar opsporen rond eigen kennis- en innovatievragen, op een moment dat het ze zelf uitkomt. En hiervandaan kunnen ze (fysieke) samenwerking vormgeven. Dit platform is nadrukkelijk een aanvulling op de website. Het is geen gestructureerde kennisbank. Het is een plek waaraan community leden zichzelf kunnen organiseren rond innovatievraagstukken. RIC-leden kunnen op aanvraag ook mensen van buiten de overheid uitnodigen deel te nemen aan een bepaalde groep (die zij zelf hebben opgezet).

Ambitie op langere termijn: het RIC als overkoepelend platform/ thuisplek voor steeds meer van deze communities. Nevendoel: er ontstaat meer overzicht van programma’s en –trajecten rond innovatie, niet alleen interdepartementaal, maar ook regionale en internationaal.

3.1 Fase 1: geleidelijke opbouw en lancering op 7 april

De eerste helft van 2022 stond in het teken van de opbouw van het samenwerkingsplatform. RIConline is op 7 april gelanceerd en sindsdien toegankelijk voor iedereen met een rijksmailadres.

De opbouw ging geleidelijk. Eerste stap was de oprichting projectteam met leden uit RICteam, werkgroep technologie verkenningen, werkgroep sociale innovatie en programma I-partnerschap en de platformeigenaren (winkwaves). Deze zette de belangrijks kaders neer voor RIConline, steeds met terugkoppeling naar de programmaraad. RICteam en projectteam hebben daarvoor de volgende activiteiten ondernomen:

- Ontwerp van een homepage en enkele groepen
- Schrijven van FAQs en een korte handleiding; naamgeving platform & beeldmerk.
- Overbrengen content van de website techfocus.nl naar RIConline.
- Gebruikt RIConline als eigen ‘intranet’ - groepen zijn ontwikkeld voor RICteam en de programmaraad.
- Afspraken met de programmaraad over de toegankelijkheid van RIConline en de gedragsregels- deze staan op RIConline.
- Communicatieplan voor rijkbrede aandacht voor lancering; webinar rond de lancering; koppeling RIConline aan ons website

3.2 Fase 2: na lancering: verdere opbouw door community management

Na de lancering zette RICteam in op continue community management. Ook is RIConline gebruikt als basis voor de organisatie van INNOvember2022 (groepen voor sessiehouders & stuurgroep).

Dagelijkse community management:

- Deelnemers activeren, reageren op bijdrages; nieuwe deelnemers verwelkomen; successen zichtbaar maken, hulp bij gebruik platform;
- Communicatie over activiteit op RIConline via nieuwsbrief, op website en op linkedin.
- Werven nieuwe leden, uitnodigen mensen om aan groepen deel te nemen of er zelf een te bouwen.
- Gerichte uitbreiding van de digitale RIC community met mensen van andere (Rijks)programma's en trajecten die raken aan innovatie.

Na de zomer heeft de dagelijkse community management weinig plaatsgevonden, omdat alle capaciteit nodig was voor INNOvember2022. In 2023 pakken we dit weer op.

3.3 Resultaat eind 2022: meer dan 1500 deelnemers!

RIConline kent inmiddels meer dan 100 groepen en 1550 deelnemers. De grootste groep telt 89 leden, de kleinste slecht 2. Er blijkt een enorme behoefte te zijn aan een dergelijke plek waar je elkaar kunt ontmoeten over de grenzen van organisaties heen. Veel mensen komen kennis 'halen', de actieve bijdrage van deelnemers wisselt (en blijft soms nog wat achter). In het jaarplan 2023 zullen we de vervolgstappen beschrijven die we willen zetten in het doorontwikkeling van het platform.

4. INNOvember 2022: 2000 mensen, 55 sessies, 6000 sessieaanmeldingen

Bijna 2000 mensen spraken elkaar tijdens INNOvember over innovatie en de rijksoverheid- zie verslag in bijlage 2. Na een mooie openingsevent kwamen ze vier weken lang samen in 55 sessies om bij te praten over innovatie en de rijksoverheid. Halverwege was er een gezellig borrel in hartje Den Haag. En op 30 november een gezamenlijk slotevent. Begin 2023 zal de evaluatie gereed zijn en kunnen we meer vertellen over de resultaten en de zaken die volgende keer mogelijk beter kunnen. Maar we kunnen nu al concluderen dat INNOvember2022 een succes was!

INNOvember 2022 is georganiseerd als project en opgenomen in het RIC-jaarplan 2022. De organisatie- en programmastructuur van 2020 zijn hierbij grotendeels aangehouden. De programmaraad RIC heeft uit zijn midden een stuurgroep_samengesteld van vijf personen.¹ Deze besliste op hoofdlijn over de invulling van het event, in overleg met de projectleider INNOvember2022² en het RIC-team, die samen verantwoordelijk waren voor de organisatie en uitvoering van INNOvember.

Kosten INNOvember

Het totaalbudget voor INNOvember2022 is bijeengebracht door 11 departementen en 3 uitvoeringsorganisaties en bedroeg 435.000 euro. Dit bedrag is volledig besteed aan INNOvember2022. Het is in 2022 gelukt INNOvember te realiseren met een budget dat 156.000 euro lager lag dan in 2020, al zijn de beide budgetten lastig vergelijkbaar door de andere opzet van de organisatie. De afname van kosten is toe te schrijven aan het besluit om de coördinatie van INNOvember2022 'in huis' te houden. Wel betekende dit dat het voltallig RICteam drie maanden lang

¹ Lonneke van Sleuven (voorzitter), Olof Schuring, Angela Graven, Henk Koster en Sven Hamelink.

² Irene de Vries

alle capaciteit moest aanwenden voor INNOvember, en andere activiteiten moest laten liggen. Een uitgebreide toelichting op het projectverloop, budget en de besteding ervan is te vinden in het eindrapport INNOvember2022.

5. Communicatie en RICwebinars

In 2023 heeft RIC de communicatieactiviteiten versterkt door (1) een tweewekelijkse nieuwsbrief (2) website geüpdatet en bijgehouden (3) het profiel op linkedin geüpdatet en bijgehouden.

RICwebinars 2022

RIC community manager Nick Toet organiseerde en modereerde in 2022 zes RICwebinars (waarvan 3 tijdens INNOvember- zie paragraaf 4). Alle webinars zijn opgenomen en terug te kijken (via website).

1. **Lancering RIConline** (7 april, 83 deelnemers): Op 7 april 2022 lanceerden we, met een feestelijke webinar, het digitaal platform RIConline. De RIC voorzitters werden geïnterviewd, Frits Bussemaker, community manager I-partnerschap nam ons mee in het werken in communities als innovatieve werkwijze voor het rijk en René Jansen, directeur van Winkwaves en community expert- vertelde ons wat RIConline zou kunnen betekenen voor onze community en welke voorwaarden er zijn voor succes. En er was ruimte voor vragen en discussie.
2. **Innovatiegericht inkopen** (29 september, 26 deelnemers): Sprekers: Frido Smulders, professor innovation sciences aan de TU Delft; Maurice van Rooijen, voorzitter van de Werkgroep innovatiegericht inkopen bij PIANO; en Ramona Apostol, senior aanbestedingsjurist bij het ministerie van Justitie en Veiligheid.
3. **Innovatiekracht versterken met de politie** (4 oktober, 21 deelnemers): Tijdens dit webinar vertelden drie onderzoekers van de Politieacademie, Nicolien Kop, Hanneke ter Veen en Paul Kroes over een longitudinale studie naar de wijze waarop de politie innoveert. Inzichten uit deze studie zijn gedeeld en er was ruimte voor vragen en interactie.
4. **Hoe betrekken we inwoners beter bij innovatie?** (4 november, 34 deelnemers): Samen met enkele organisaties met kennis van burgerparticipatie onderzochten we deze vraag. Sprekers: Victor Zuydweg - Adviseur ICTU en initiatiefnemer Gebruiker Centraal; Sander van der Waal - Research director bij Waag en Giulietta Marani - Programmadirecteur Digicampus.
5. **Innovatie en jonge ambtenaren** (11 november, 41 deelnemers): Breed leeft de gedachte dat jongeren 'dingen anders doen', meer open staan voor verandering en vernieuwing. Klopt deze aanname en zo ja, wat doen jonge mensen nu zo anders? Maakt de overheid voldoende gebruik van hun veranderkracht? No niet,, wat moet er veranderen? Samen met FUTUR netwerk voor jonge rijksmedewerkers onderzochten we deze vraag. Sprekers: Marieke van Wallenburg - DGOO BZK; Marc-Jan Kraaijenzank – programmamanager I-partnerschap; Michelle Kames - Gemeente Den Haag; Tim op 't Hoog - Jong Rijk en BZK en Joost de Haan - I-Trainees.
6. **Communities als innovatieve werkwijze bij het rijk** (25 november, 40 deelnemers): Communities zijn een innovatieve manier van samenwerken binnen de rijksoverheid, wat is hun meerwaarde? Hoe zorg je dat een community effectief is? En hoe zet je daarbij een digitaal platform in? Sprekers: Neil Smyth – Alkemio; René Jansen – Winkwaves en Frits Bussemaker - I-partnerschap.

6. Samenwerken in RIC werkgroepen

Een RIC werkgroep is een tijdelijke interdepartementale samengestelde groep rijksmedewerkers (met expertise en executiekracht) dat zich organiseert voor een nadere verkenning, uitwerking, realisatie en/of ondersteuning van de implementatie van een bepaalde groep technologieën en/of innovaties. Initiatief voor de opstart ligt bij leden van de RIC community, besluitvorming vindt plaats in de programmaraad.

De programmaraad wilde in 2022 de bestaande werkgroepen versterken en wellicht één of meer nieuwe opbouwen. Dat is nog niet gelukt, met name door capaciteitsgebrek, soms ook door gebrek aan focus en een concreet plan voor de werkgroep. In juli 2022 heeft elke werkgroep de stand van zaken toegelicht aan de programmaraad. Daarna ging alle energie uit naar de organisatie van INNOvember. Voornemen voor 2023: met hernieuwde energie kijken hoe we welke werkgroepen kunnen faciliteren en verder brengen.

Er waren begin 2022 vijf werkgroepen, eind 2022 zijn er nog twee actief, eentje maakt mogelijk een doorstart:

1. Werkgroep Technologie Verkenningen (WGTV): werkgroep kreeg begin 2022 een nieuwe voorzitter. Helaas legt de voorzitter zijn taken per 2023 neer vanwege gezondheidsproblemen en andere werkzaamheden- een opvolger is al aan de slag. Zie onder een overzicht van de werkzaamheden van deze werkgroep.
2. Randvoorwaarden voor innovatie (begin 2022 in oprichting). Doel: Het rendement van innovatie verhogen door te investeren in belangrijke randvoorwaarden: mensen, proces en richting. Ontwikkelstappen (1) Gezamenlijk raamwerk om over randvoorwaarden te spreken (2). Uitwisselen best practices voor scheppen randvoorwaarden. (3). Nieuwe kansen identificeren en oppakken. Er is een innovatie student aangetrokken, die de werkgroep begeleidt om te komen tot een prototype. De werkgroep heeft in maart 2022 een groep op RIConline opgezet, met inmiddels 35 leden, en een opbouw van relevante documenten. INNOvember slokte in het najaar echter veel tijd en capaciteit op, waardoor de werkgroep na de zomer minder actief is geweest.
3. Sociale innovatie: doorstart?. De beide oprichters van deze groep hebben tot september aan de opbouw ervan gewerkt. Daarna gaven zij aan voor zichzelf geen rol meer te zien in deze werkgroep omdat het niet lukte het onderwerp en de werkzaamheden te focuseren. Er bestaat namelijk een grote variëteit in de manier waarop verschillende departementen invulling geven aan het onderwerp sociale innovatie. De voorzitters concludeerden de werkgroep hierdoor onvoldoende impact wist te realiseren. Omdat er bij leden van de community wel behoefte leeft aan uitwisseling en samenwerking op dit onderwerp, beziet RIC in 2023 of en hoe er een doorstart kan worden gegeven aan deze werkgroep.

Twee RIC werkgroepen zijn in de loop van 2022 opgeheven of doorgegaan in een andere vorm:

4. Signaleren & Verkennen opgeheven. De groep wisselde graag inhoud uit, maar was zeer terughoudend als het ging om andere taken (voorzitten, verslag maken, een sessie organiseren etc). De inschatting is dat het in het uitwisselen van de initiatieven op dit vlak heeft bijgedragen aan de kwaliteit van het werk van betrokkenen, en daarmee aan betrokken organisaties;

5. Hybride werken –met RIC werd in 2021 overeengekomen dat er een werkgroep Hybride Werken zou worden opgezet. In de loop van 2022 heeft dit initiatief geleid tot de opstart van het programma ‘Hybride werken’ en is de werkgroep hierin opgegaan.

Stand van zaken WGTV

De RIC-werkgroep technologieverkenningen is een interdepartementaal samengestelde werkgroep van strategie- en innovatieadviseurs vanuit vrijwel alle Nederlandse ministeries en sommige uitvoeringsorganisaties.

Ambitie: bijdragen aan een overheid die de kansen van nieuwe technologieën weet te pakken (ook in het licht van maatschappelijke opgaven) en risico's weet te verminderen. Technologische ontwikkelingen grijpen in op ons leven en onze maatschappij. De overheid moet continu op de hoogte zijn van ontwikkelingen om tijdig te kunnen reageren, met beleid, wet- of regelgeving of door zelf aan de slag te gaan met de technologie. Veel technologieontwikkelingen zijn relevant voor de hele rijksoverheidsorganisaties. Daarom wil de WGTV overheidsbrede kennisoverdracht op gang te brengen over deze ontwikkelingen. Expertsessies worden nu ad hoc belegd, te weinig gestructureerd en geregisseerd, ook omdat de regie erover meestal niet duidelijk is belegd

Werkwijze: De werkgroep komt gewoonlijk eens per twee weken (hybride) bij elkaar. Het is een vaste groep, waarin periodiek, na overleg, wisselingen plaatsvinden. Gezamenlijk geprioriteerde technologieën worden binnen (sub)werkgroep opgepakt en uitgewerkt.

De eerste stap die de WGTV zette was de ontwikkeling en afname van een technologiescan voor de Rijksoverheid. Ook leggen we continu verbindingen tussen mensen en organisaties binnen de (Rijks)overheid en met partijen daarbuiten. En we agenderen bepaalde technologische ontwikkelingen binnen de (Rijks)overheid. In 2023 wil de WGTV een vervolgstap maken naar: het duiden, toelichten en analyseren van de kansen en gevolgen van technologische ontwikkelingen voor de (Rijks)overheid.

Op welke technologieën ligt de focus?

- Privacy enhancing technologies; Deze technologie is complex om te snappen, maar kan potentieel wel veel betekenen voor het effectiever omgaan met informatie- uitwisseling.
- Post-quantum cryptografie; Een cryptografiediscipline die zich bezighoudt met algoritmen waarvan wordt aangenomen dat ze beschermd zijn tegen aanvallen van krachtige kwantumcomputers.
- Self-sovereign identity. Controle van de gebruiker over welke (persoons)gegevens met wie gedeeld worden. De ontvanger kan deze gedeelde gegevens snel elektronisch verifiëren, bijvoorbeeld op echtheid en validiteit.
- Digital twin; virtuele representatie van een object of systeem tijdens haar gehele levenscyclus met een zo accuraat mogelijke weergave van de werkelijkheid. De twin wordt steeds bijgewerkt op basis van real-time data. Door machine learning en simulatie helpt een digital twin je om beslissingen te maken.

7. Financiën

Inkomsten RIC 2022³

Inkomsten (euro's)	
11 keer 30.000 bijdrage ministeries)	330.000
Bijdrage UBR	30.000
Bijdrage AZ	10.000
Totaal	370.000

Uitgaven 2022

Uitgaven (in euro's)	Realisatie t/m 12 -'22
A. Personele kosten	
Tijdelijke kracht via Intermin nov 2021 ⁴	€ 16.774
Basisteam van vier professionals: Programma manager (0,89); Programmasecretaris (0,89); Communicatieadviseur (extern 16 uur per week); Community manager (0,6 fte vanaf februari)	€ 293.769
Representatiekosten RICteam en voorzitters eten, drinken, kados, teamsessies	€ 1.655
Subtotaal	€312.198
Eraf: uren RICteam in Q4 aan INNOvember 2022 (Opgenomen in INNOvember budget)	-€ 60.515
Subtotaal	€ 251.681
B. Materiele kosten	Realisatie t/m 12 -'22
Hosting, beheer, gebruiksondersteuning RIConline	€ 17.631
Website en Vimeo RIC	€ 83
Bijeenkomsten programmaraad (eten, drinken, kados)	€ 451
Opdracht fotoshot website (extern)	€ 2.449

³ Zonder INNOvember 2022- financieel overzicht daarvan staat in het eindrapport INNOvember2022

⁴ Deze kosten zijn pas in 2022 gefactureerd.

Pleio kosten 2021 (gefactureerd in 2022)	€ 1.050
Subtotaal	€ 21.664
Totale kosten	€ 273.347
Totale inkomsten	€ 370.000
Saldo	€ 96.653

Toelichting op positief saldo in 2022

RIC sluit het jaar af met een positief saldo van rond de 96.000 euro Dit overschot is eenmalig en is te herleiden tot twee zaken:

- (1) de gemaakte uren van het RIC team op conto van INNOvember (€60.515)
- (2) onduidelijkheid of UBR financieel zou bijdragen, waardoor is begroot voor 30.000 euro minder dan uiteindelijk beschikbaar was.

RIC zet dit bedrag in 2023 in om het team te versterken en voor enkele projecten (zie jaarplan 2023). Zie ook het eindrapport INNOvember 2022.

Bijlage 1 : memo waarin rollen de profielen van RICbureau zijn vastgelegd

(mei 2021, auteur Marjolein Boonstra, UBR)

Dit memo geeft inzicht in de rollen en profielen van het RIC-bureau, de afspraken die gemaakt zijn en de stappen die gezet worden om vacatures open te stellen.

Rollen binnen RIC bureau.

Het RIC-bureau ondersteunt de Rijks Innovatie Community en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de verschillende innovatie events, het verbinden van organisaties en mensen, het delen van kennis en het faciliteren van het netwerk, de voorzitters en de programmaraad. Na het succes van INNOvember 2020, een forse toename van het aantal leden is het van belang dat het RIC-bureau zich verder versterkt en professionaliseert. Op basis hiervan onderkent het RIC-bureau vier verschillende rollen:

1. Programmamanager
2. Communitymanager
3. Communicatiemedewerker
4. Programmasecretaris

Per rol is een profielschets gemaakt (zie bijlage).

Frisse wind, flexibiliteit en nieuwe ideeën

Als hét innovatienetwerk binnen de overheid zijn we het aan onszelf en aan onze leden verplicht om steeds mee te bewegen met de laatste ontwikkelingen. We hebben dan ook de ambitie om iedere twee jaar nieuwe mensen aan te nemen voor de verschillende rollen binnen het RIC-bureau. Hierdoor is er sprake van een structurele frisse wind, nieuwe ideeën, grenzeloze creativiteit en flexibiliteit. Ook vinden we het belangrijk om talenten binnen de overheid aan ons te binden door het aanbieden van aantrekkelijke rollen in een inspirerende en boeiende omgeving. Met de rollen van het RIC-bureau geven we medewerkers van de Rijksoverheid de mogelijkheid tijdelijk in een andere functie of in een andere omgeving te werken en vergroten we de innovatiekracht van de overheid. Onze voorkeur gaat dan ook uit naar detachering, de inzet van trainees of andere tijdelijke en creatieve constructies.

Inzet en schalen

In onderstaand overzicht zijn de schalen, minimale en maximale inzet per rol aangegeven. Per twee jaar wordt de samenstelling en tijdsverdeling van de rollen opnieuw bepaald zodat het ideale team samengesteld kan worden passend bij de doelstellingen en ambities van de Rijks Innovatie Community op dat moment.

Rol	Fte/uren	Schaal
Programmamanager	24-32 uur	13/14
Community manager	24-32 uur	12/13
Communicatiemedewerker	24-32 uur	10/11
Programmasecretaris	24-32 uur	10/11

Financiering en kosten

Het RIC-bureau wordt gefinancierd vanuit de twaalf departementen. Ieder departement draagt jaarlijks 30.000 euro bij. In totaal een budget van 360.000 euro. Hiervan wordt ruim 300k besteed aan P-kosten en 60K aan M-kosten. Deze verdeling is een leidraad en andere verhoudingen zijn mogelijk. In onderstaand overzicht zijn de werkelijke loonkosten per schaal en rol opgenomen.

Rol/functie	Schaal	Kosten
Programmamanager	14	126.500
Programmamanager	13	114.000
Communicatie medewerker	12	102.000
Communicatie medewerker	11	91.000
Programmasecretaris	11	91.000
Programmasecretaris	10	72.500

Bron: control UBR

Het ideale team samenstellen kent financiële consequenties. Hieronder ter illustratie een aantal scenario's gebaseerd op schaal en uren inzet. Door dit op voorhand niet in beton te gieten hebben de voorzitters en het bureau de ruimte om dit flexibel in te vullen.

Scenario max:

Rol	FTE	Schaal	Kosten	FTE	Schaal	Kosten
Programma manager	0,89 (32)	14	112.585	0,66 (24)	14	83.490
Community Manager	0,89 (32)	13	101.460	0,66 (24)	13	75.240
Communicatie medewerker	0,89 (32)	11	80.990	0,66 (24)	11	60.060
Programmasecretaris	0,89 (32)	11	80.990	0,66 (24)	11	60.060
Totaal			376.025			278.850

Scenario min:

Rol	FTE	Schaal	Kosten	FTE	Schaal	Kosten
Programma manager	0,89 (32)	13	101.460	0,66 (24)	13	75.240
Community Manager	0,89 (32)	12	90.780	0,66 (24)	12	67.320
Communicatie medewerker	0,89 (32)	10	64.525	0,66 (24)	10	47.850
Programmasecretaris	0,89 (32)	10	64.525	0,66 (24)	10	47.850
Totaal			321.290			238.260

Tot slot

Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk (BZK) faciliteert het RIC-bureau en is verantwoordelijk voor de RIC als netwerkorganisatie. De dienstverlening en verschillende verantwoordelijkheden worden vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst zodat de RIC kan sturen op deze afspraken en de governance goed ingevuld is.

Bijlage 2: Verslag INNOvember 2022

INNOvember 2022: even voelen dat we echt één overheid zijn

INNOvember 2022 was een topmaand! Na een mooi openingsevent kwamen we vier weken lang samen in 55 sessies om bij te praten over innovatie en de rijksoverheid. Halverwege hadden we een gezellige borrel in hartje Den Haag waar veel mensen op af kwamen, ondanks het slechte weer en de lange files die er het gevolg van waren. En op 30 november sloten we samen af. Alles georganiseerd dóór jullie – vóór jullie.

Tijdens INNOvember 2022 spraken bijna 2000 mensen elkaar over innovatie en de rijksoverheid. Steeds opnieuw was er een scherm vol gezichten of een zaal vol mensen. Sommigen bekend, anderen nieuw. 'Welkom allemaal, we gaan beginnen!'.

1 november: inspirerend openingsevent

Op 1 november traptten we de maand af. **Fleur Raateland** trakteerde ons op een prachtige medley over energie, inspiratie en vernieuwing. Rond honderd genodigden luisterden vanuit de zaal in Den Haag, nog eens enkele honderden collega's logden online in. De dagvoorzitter was **Joost Hoebink**, en wat doet hij dat goed. **But Klaasen**, oud-voorzitter van de Rijks Innovatie Community, maakte de verbinding met de eerste, ook zeer geslaagde editie van INNOvember in 2020. **Wendy Kwaks** vertelde over 'Adaptieve krijgsmacht'. Dit programma wil voor meer samenwerking tussen Defensie en de maatschappij zorgen. 'Door gewoon te doen', aldus Wendy. Ze vertelde vol vuur over de samenwerkingsprojecten die zijn opgestart en concrete successen, zoals kwetsbare jongeren die aan een baan zijn geholpen in de veiligheidssector. **Martijn Aslander** sprak op geheel eigen wijze over het belang van digitale fitheid. En **Frido Smulders** gaf ons de opdracht mee om de tijd te nemen na te denken over wat je bij innoveren helpt en wat je belemmert. Met een speciaal ontwikkelde visual met muziek en lichteffecten werd INNOvember2022 op flitsende wijze voor geopend verklaard.

Tussen 2 en 29 november maar liefst 55 sessies

We gingen in 55 sessies in gesprek over manieren om te innoveren en innovatie te versnellen. We leerden bij over nieuwe technologieën, hun kansen en de gevaren die ze óók meebrengen. We vertelden elkaar onze ervaringen met innovatieve trajecten, en over de modellen die we kennen of zelf ontwikkeld hebben om innovaties aan te jagen, te verspreiden of op te schalen. We gingen in op digitale inclusie en op de noodzaak anders om te gaan met personeel.

En we spraken elkaar over de belangrijkste uitdaging waar we voor staan: de maatschappelijke transitie waarin we ons bevinden te versnellen. De energietransitie, de grondstoffentransitie, de landbouw- en voedseltransitie. Innovatie is hiervoor hard nodig. En innovatie is ook nodig als bijdrage aan een rechtvaardigere, meer inclusieve, samenleving. We spraken over de cruciale rol van de rijksoverheid, van ministeries en publieke dienstverleners hierin. En over de noodzaak van samenwerking. Want maatschappelijke opgaven houden zich óók niet aan organisatiegrenzen.

Sessies vaak hoog gewaardeerd

De meeste sessies waren digitaal (48), waarvan een klein aantal (5) in een studio. Enkele sessies (7) werden gehouden in één van onze overheidsgebouwen. Uit de evaluatie die na iedere sessie is geweest (ongeveer 10% van alle deelnemers vulde het formulier in) kwamen hoge cijfers. Op de schaal 1-5 kwamen de meeste sessies uit op ergens tussen 4 en 5. Doorgaans waren de presentaties

helder en boeiend, sloten op elkaar aan en droegen nieuwe kennis en inzichten aan. Sprekers ondersteunden hun verhaal vaak met visueel materiaal zoals filmpjes en infographics. En de chat weten we inmiddels allemaal te vinden. Op vragen die daar werden gesteld werd vaak plenair gereageerd en er was ook op andere manieren oog voor reacties van sessiedeelnemers. De techniek liet ons slechts één keer echt in de steek - en de betreffende sessie is verzet naar een ander moment in november.

Slotevent: vrolijk begin, bedachtzaam slot

Op 30 november kwamen ruim 100 mensen bijeen in Den Haag om INNOvember af te sluiten. Nog eens 100 collega's logden in om online deel te nemen. Dagvoorzitter **Joost Hoebink** sprak twee SG's met innovatie in portefeuille: **Marjan Hammersma** van het ministerie van OCW en **Gerdine Keijzer-Baldé**, waarnemend SG van het ministerie van EZK. Gerdine gaf aan dat we voor innovatie vooral 'naar buiten' moeten om maatschappelijke partijen te zoeken waarmee we kunnen samenwerken. Marjan zou graag zien dat we tijdens INNOvember 2024 kunnen terugblikken op projecten die tijdens INNOvember 2022 zijn begonnen en tegen die tijd 'gewoon' praktijk zijn. Staatssecretaris **Alexandra van Huffelen** vertelde in een filmpje dat ze innovatie spannend vindt: het kan ons helpen om ons werk beter te doen, maar technologische innovatie vraagt ook om regulering. **Jeroen Vonk** vertelde over de eindgebruiker challenge die tijdens INNOvember is gehouden.

Publieksprijzen en originaliteitsprijzen werden uitgereikt. Publieksprijzen waren er voor 'Van 2D naar de 3DMetaverse veiligheid in een synthetische realiteit', 'Quantum Internet' en 'Event Driven Organisation'. Georganiseerd door **Manon den Dunnen; Ferdinand Griesdoorn; Ron Zwart, Erwin van Zwet, Kirsten Hehemann** en **Amir Niknam**. Originaliteitsprijzen gingen naar de 'Escaperoom SSI' georganiseerd door **Larissa Mesker** en **Anne-Fleur Geneste** en 'Innovating bij Design' georganiseerd door **Senna Snel** en **Nadiye Çakir**.

Frido Smulders vertelde hoe er gereageerd is op zijn opdracht van 1 november. Zaken die daarin naar voren kwamen wijzen erop dat de rijksoverheid veel innoveert, maar wel vaak 'onbewust'. De volgende stap is om hier bewuste processen voor te ontwikkelen.

Vier collega's gingen in gesprek over innovatie en uitvoering: **Janet Helder**, plaatsvervangend directeur-generaal Belastingdienst; **Henk Geveke**, lid korpsleiding Nationale Politie; **Ralf Goossens** Hoofd innovatiecentrum FRONT bij Defensie en **Marjan Hammersma**, secretaris-generaal van OCW. Veel zaken kwamen langs: dat je innovatie gewoon moet doen, maar óók moet organiseren en inbedden in je organisatie. Zo heeft de Politie innovatiemakelaars, een innovatieportal en innovatieteams die een innovatienetwerk vormen. Ter sprake kwam ook dat het goed zou zijn als mogelijkheden voor innovatie al in het begin van beleidsprocessen zouden worden meegenomen. Zodat uitvoeringsorganisaties minder vaak geconfronteerd worden met regels die de ruimte voor innovatie sterker inperken dan nodig. Dat de rijksoverheid moet zorgen dat ze steeds bij blijft bij innovatieve ontwikkelingen in de markt. En dat innovatie niet altijd groots en meeslepend hoeft te zijn, maar er ook eenvoudige verbeteringen mogelijk zijn waardoor bijvoorbeeld bedrijven en burger beter geholpen zijn. Zoals robotisering van administratieve taken. En tot slot, dat innovatief vermogen voor een belangrijk deel in de mensen zelf zit.

Laurentien van Oranje was specifiek gevraagd om kritische te reflecteren op de overheid en innovatie, mede vanuit haar werk bij de Number 5 Foundation, en dat deed ze ook. Haar focus lag bij verschillende 'botsingen' die zij ziet tussen de overheid en de burgers, de mensen voor wie we het

doen. En het probleem dat de overheid is opgedeeld in delen, terwijl de levens van mensen zich over deze grenzen heen afspelen. De overheid moet de gedachte loslaten dat ze alles zelf moet verzinnen. We zouden volgens Laurentien toe moeten maar een situatie waarin de probleemomschrijving op basis waarvan beleid gemaakt wordt, tot stand komt samen met de mensen voor wie beleid bedoeld is. En hoe goed zou het zijn als we ons ontwikkelen tot een 'zoekende overheid' die zich continu afvraagt: doen we het wel goed zoals we het nu doen?

Joost Hoebink sloot INNOvember af met een 'eindwoord' dat hij voorlas vanuit een luie stoel, en werd geïllustreerd door prachtige beelden van **Gert van der Vijver**, De Zandtovenaar. Hij eindigde met het prachtige gedicht van Nelson Mandela 'Loslaten':